

Social Green
Interreg Europe

Kagu-Eesti ruumilise planeerimise töötuba Energiamajanduse planeerimine kohalikus omavalitsuses. Tehniline infrastruktuur (TI).

Ülo Kask, energeetika ekspert
Tartu Regiooni Energiaagentuur

4.10.2018. Social Green workshop

Energiamajandus planeeringutes

Energiamajandust on käsitletud nii KOVide arengukavades, üldstrateegiates, kuid samuti on koostatud spetsiaalseid energiamajanduse, soojusmajanduse või muu nimega energeetikat puudutavaid arengukavasid.

Ülddokumentides on valdkonda suhteliselt lühidalt kirjeldatud, kui sageli on enne koostatud põhjalik temaatiline uuring.

Tehnilist taristut võiks planeeringutes käsitleda tervikuna, vähemalt linnalistes asulates.

Väikestes maa-asulates on TI planeerimine ühest küljest märksa keerulisem.

Kohalike omavalitsustele mõeldud toetused energiamajanduse planeerimiseks ja arendamiseks

KIKi meede soojusmajanduse arengukavade koostamiseks

Majandus- ja taristuministri määrus „Soojusmajanduse arengukava koostamise toetamise tingimused“, Vastu võetud 05.05.2015 nr 40.

§ 2. Toetuse andmise eesmärk ja tulemus

(1) Toetust antakse soojusmajanduse arengukava koostamiseks või kaasajastamiseks, mis aitab kaasa kohaliku soojusmajanduse efektiivsemale planeerimisele.

(2) Soojusmajanduse arengukava käesoleva määruse tähenduses on käesoleva määruse §-s 10 nimetatud nõuetele vastav ning kohaliku omavalitsuse (edaspidi *KOV*) volikogu poolt kinnitatav kohaliku omavalitsuse haldusterritooriumil soojusmajanduse arengusuundi määratlev ja nende elluviimise võimalusi kavandav planeerimisdokument.

(3) Toetuse andmise **eesmärk** on soojusmajanduse arengukava alusel eelduste loomine **energia lõpptarbimise vähendamiseks**, sealhulgas soojusenergia efektiivsema tootmise ja edastuse arvelt.

(4) Toetuse oodatavaks tulemuseks on 200 kinnitatud kaasaegset soojusmajanduse arengukava, mille elluviimine aitab kulutõhusamate kütteallikate kasutuselevõtu kaudu kaasa energia tõhusamale tootmisele, jaotamisele ja tarbimisele.

SA KredEx rekonstrueerimise toetus

Toetus on mõeldud ühistutele ja kohalikele omavalitsustele, kes soovivad rekonstrueerida oma korterelamu võimalikult terviklikult.

Taotluse saab esitada:

- 1) korterelamut haldav korteriühistu
- 2) vald või linn, kui korterelamu on tervikuna valla või linna omandis.

Toetust saab taotleda Ida-Virumaal vastavalt 25%, 35% ja 50% rekonstrueerimistöõde ulatuses rekonstrueerimistöõde kogumaksumusest.

15%, 25% ja 40% toetust saab taotleda energიაаудити maksumusest juhul, kui energიაаудити on koostatud alates 01.01.2014.

Toetust saab samuti taotleda 50% tehnilise konsultandi ja omanikujärelevalve teenuse maksumusest. Samuti saab 50% toetust taotleda ehitusprojekti(de) maksumusest juhul, kui ehitusprojekt(id) on koostatud alates 01.01.2014.

Toetus andmine peatatud 09.2017.

SA KredEx toetused

Kohaliku omavalitsuse elamufondi investeringu toetus.

Toetus on mõeldud kohaliku omavalituse või tema valitseva mõju all olevale üksusele, kelle põhikirjaliseks tegevuseks on elamumajanduse korraldamine kohaliku omavalitsuse territooriumil ja kes haldusakti või halduslepingu alusel täidab vastavaid avalikke ülesandeid.

Toetuse andmise eesmärgiks on tagada mobiilsele töötajale vajalike üürieluruumide parem kättesaadavus ning soodustada investeringuid inimestele eluruumide rajamiseks.

Toetust saab taotleda muuhulgas ka energiatarbimise vähendamiseks tehtavatele ehitustöödele.

Toetuse määr on kuni 50% projekti abikõlblikest kuludest. Maksimaalne toetussumma kõigi taotlusvoorude peale kokku on kuni 2 500 000 eurot kohaliku omavalitsuse üksuse kohta.

KIKi toetused

<https://www.kik.ee/et/toetatavad-tegevused>

Efektiivne soojusenergia tootmine ja ülekanne

- Kaugküttekatelde renoveerimine ja kütuse vahetus;
- Amortiseerunud ja ebaefektiivse soojustorustiku renoveerimine;
- Soojusmajanduse arengukava koostamine;
- Lokaalsete kütelahenduste ehitamine kaugkütelahenduste asemele.

Tänavavalgustuse taristu renoveerimine

Veemajandustaristu arendamine

Toetus kaugküttepiirkonna likvideerimiseks ja üleminekuks lokaalküttele.

Üks esimesi pääsukesti Lääne-Nigula valla Nõva küla.

Täna on Eestis piirkondi, kus elanikud on ühendatud niivõrd ebaefektiivse kaugküttevõrguga, mida ei ole enam otstarbekas renoveerida. Määruse alusel saab toetust hoone küttesüsteemi renoveerimiseks, mille tulemusena paigaldatakse hoonele lokaalne katel ja eraldatakse kaugküttevõrgust.

Atmosfääriõhukaitse programm

Kaugküttevõrgus mitteasuva katlamaja rekonstrueerimine või rajamine soojusenergia tootmiseks puitkütustest;

Korteriühistute kütteõlil töötava kütteseadme või otsest elekterkütet kasutava kütteseadme asendamine taastuvat kütust kasutava kütteseadmega või maja ühendamine kaugküttesüsteemiga, kui maja on terviklikult rekonstrueeritud või ehitatud pärast 1993. aasta 1. jaanuari.

- Kas ja milliseid energiavarustusega seotud aspekte tuleks arvestada soojusmajanduse/kaugkütte arengukavades seonduvalt hoonete renoveerimise, elanikkonna vananemise ja ka vähenemisega?
- Kas ja milliseid energiatarbimisega seotud „strateegilisi“ andmeid võiks/peaks KOV omama ja seirama, et neid oleks adekvaatselt võimalik arengudokumentides (üldplaneering, arengukava, eelarvestrateegia) kajastada?
- Kas ja millised kaugkütte ja energiamajandusega seotud aspektid võiks kajastuda üldplaneeringu lähteülesandes (ergeetikaekspertiisi silme läbi)? Kaugküttepiirkonnad?
- Milliseid soojusmajanduse/kaugkütte arengukavade aspekte peaks kindlasti kajastama KOVi üldplaneeringus (ruumilises planeerimises)?

Seirest

Määrata indikaator, nt soojuse tarbimise maht kaugküttetorustiku pikkuse kohta, MWh/m ehk eritarbimine. Kui see jääb alla 1,0, siis tuleks tõsiselt kaaluda kaugküttesüsteemi likvideerimist ja lokaalkütte üleminekut.

Pöörduda vastavate konsultantide/ekspertide poole.

Kaugküttepiirkonna tarbimistiheduse indikaator, MWh/km². Eesti paljudesse kaugküttepiirkondadesse ei sobi.

Sobib uusarenduste planeerimisel.

Mõtteid aruteluks

KOV arengustrateegias, üldplaneeringus kui ka arengukavas võiks olla lühikirjeldus energiamajandusest sh soojavarustusest ja elamumajandusest sh munitsipaaleluruumidest, nende arvust, paiknemisest ja seisukorrast.

KOV strateegilistes arengudokumentides (arengustrateegia, üldplaneering ja arengukava) oleks otstarbekas määratleda pikemaajalised (5-10 a) energiamajanduse/soojusvarustuse arenguvõimalused **KOV** erinevates piirkondades (piirkondades, kus on toimiv kaugküte või kavatsetakse taastada/luua). Samuti võiks välja töötada ja rakendada konkreetsele omavalitsusele sobilikud energiamajanduse seire mõõdikud ja seirekava.

KOV strateegilistes arengudokumentides (arengustrateegia ja arengukava) oleks otstarbekas määratleda pikemaajalised (5-10 a) elamumajanduse (sh munitsipaaleluruumide) arenguvõimalused **KOV** erinevates piirkondades lähtuvalt elanike arvu ja vanuselise struktuuri trendidest (piirkondades, kus on toimiv kaugküte). Samuti on otstarbekas välja töötada ja rakendada konkreetsele omavalitsusele sobilikud munitsipaaleluruumide olemit ja tehnilist seisukorda kajastavad seire mõõdikud ja seirekava.

KOV üldplaneeringus oleks otstarbekas määratleda energia-/soojusmajanduse arendamise põhimõtted (seda ka kahaneva elanikkonnaga piirkondade puhul).

KOV üldplaneeringus oleks otstarbekas määratleda elamumajanduse arendamise põhimõtted (seda ka kahaneva elanikkonnaga piirkondade puhul).

KOVil oleks otstarbekas välja töötada ja rakendada omale sobilik munitsipaaleluruumide arvestuse ja kasutuse kord .

KOVil oleks otstarbekas välja töötada ja rakendada eluruumi vajavate isikute ning sotsiaaleluruumi tagamise teenuste regulatsioon (kellel veel pole).

Tuleviku meede

Meede kahanevas piirkonnas elamute komplekseks renoveerimiseks ja neisse elanike ümberkolimiseks pooltühjadest elamutest.

Täname kuulamast ja kaasa mõtlemast!

Vasak: Muhu Hooldekeskuse SA (100% Muhu valla omanduses, teenindab kolme valda: Muhu, Orissaare, Põide).

Parem: Imavere sotsiaalmaja (100% Imavere valla omanduses, teenindab oma valda, 12 korterit). Rajati Euroopa toetusprogrammi KATA (kohalike avalike teenuste arendamise programm) toetusel.